

Els dies i els llocs

Havent-me llegit el llibre *Els dies i els llocs* no puc quedar callat davant tanta qualitat lingüística, correcció, precisió, fluïdesa de llenguatge. I no puc callar davant la descoberta d'un home ple de vitalitat, que planerament va narrant fets diversos de la vida de cada dia, de la seva vida íntima, feta d'experiència, d'observació, d'esforç constant. I és que m'atrau la manera com emet la valoració de tot allò que troba al seu pas, com ho sospesa, com ho radiografia. Tot tan senzill, tan real, tan detallat.

Jané, sense proposar-s'ho, ens va desgranant, ara aquesta minúcia ara aquella altra, sempre aprofundint-hi, culturitzant-nos. En la seva visió valorativa de les coses s'hi entretexeixen els fets històrics, els culturals, els sociològics. I, si convé, i sense pèls a la llengua, les engalta pel dret, però educadament, amb seguretat i autoritat, parlant clar i anant al gra.

A mesura que m'empasso les pàgines, em van venint incògnites: qui pot explicar coses tan senzilles, d'una manera tan senzilla? De fet, encara que Jané prengui algunes notes (que no sé pas si sempre ho fa), com és possible que ens pugui descriure tot un món, talment com si ara, en aquest moment, l'anés filmant i relatant? Tot el que ell diu és el que ara veu, el que ara experimenta. Es tracta d'un moment present en evolució, amb continuïtat. I, ai las, veiem Jané saltironant d'un indret a l'altre, lleuger d'equipatge (amb cos de camisa i poques vegades amb bastó i sarró), i ensems, com si anés carregat d'enciclopèdies, d'ordinadors, fent-nos conèixer i estimar personatges, monuments, obres d'art... donant vida a tot: "Ja ho ha vist, l'olivera, que som de la mateixa casta". El seu sentit de l'harmonia, sol moure'l a una crítica mordaç: "aquests enemics de la humanitat...".

Però encara no he remarcat prou això: que el meu màxim interès, en llegir el llibre, se centra en la puresa de la narració. No cal dir que em sento meva la seva manera de dir les coses. És bonic palpar com ho descriu tot d'una manera elegant, escaient, correctíssima, i no com es fa en tants llibres o mitjans de comunicació d'avui dia, grollerament, bàrbarament, enganyosament. Que content que estic que ell, tot un membre de l'Institut d'Estudis Catalans, escrigui les paraules en la bona manera de ser escrites. En el llibre hi trobareu força vegades la paraula *xampany* (sí, el d'ací!, i no "cava"), *ex-abat* (i no "exabat"), *pre-romànic* (i no "preromànic"), *vice-rector* (i no "vicerector"), *barri vell* (i no "casc antic"), *davant l'església* (i no "davant de l'església"), *una placa que diu...* (i no "una placa que posa..."), *duu* (del verb *dur*, i no "du"), un correctíssim ús-distinció dels verbs *continuar* i *seguir*, etc. Sí senyor! Jo em trec el barret.

Per tant, en aquest llibre hi trobo la manera normalíssima d'escriure el català i la genuïna manera de parlar-lo, en tots els fets de la vida quotidiana, tot amanit amb aquell punt de murrieria, de complicitat, de gràcia.

Ei!, mala nota per al maquetador del llibre: lletra massa petita, línies viudes, finals de ratlla amb la sí·l·laba mal tallada (sobretot quan es tracta de la doble *r*). Tanmateix, un llibre per a ser comprat i llegit.

Ramon Sangles i Moles